

PĀRSKATS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA 2014-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA INVESTĪCIJU PROGRESU LĪDZ 2016.GADA 30.JŪNIJAM

Pārskatā iekļauta informācija atbilstoši Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas 2015.gada 4.novembra vēstulē Nr. 142.9/12-130-12/15 par atskaišu iesniegšanu norādītajiem jautājumiem: (1) Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (ES fondu) 2014-2020.gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita; (2) Specifisko atbalsta mērķu (turpmāk - SAM)/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita; (3) SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums; (4) Risku vadības pasākumu grafiks un tā izpilde.

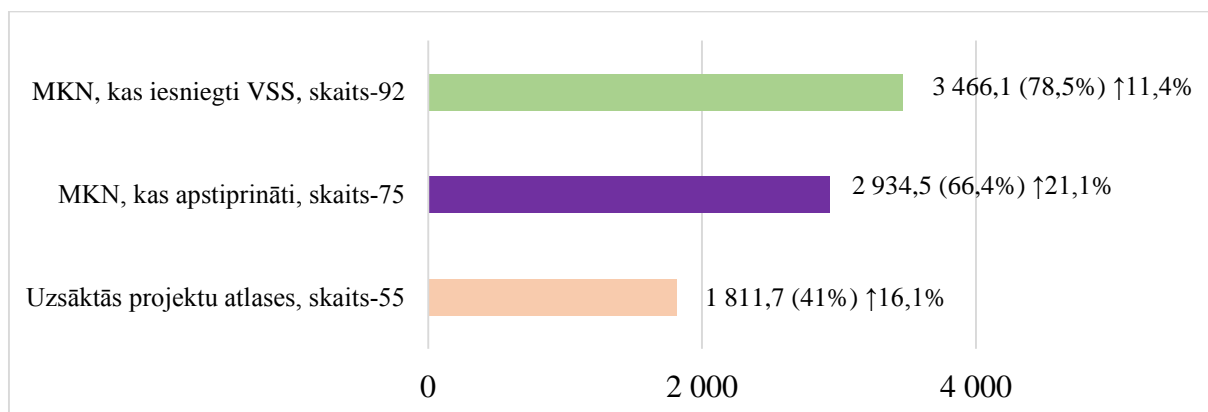
I ES fondu 2014-2020.gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita

Atsaucoties uz Finanšu ministrijas (turpmāk - FM) informāciju¹ par pārskata periodu līdz 2015.gada 31.decembrim, galveno vadības pasākumu grafika izpildes progress apkopots 1.pielikumā “Eiropas Savienības Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014-2020.gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita”².

II SAM/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita

Attiecībā uz SAM/pasākumu ieviešanai nepieciešamā regulējuma izstrādes progresu, līdz 2016.gada 30.jūnijam kopā apstiprināti 75 Ministru kabineta (turpmāk - MK) noteikumi par SAM/pasākumu īstenošanu, kas ir vairāk kā puse no kopējā SAM/pasākumu skaita, bet kopumā 92 MK noteikumu projekti izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS), savukārt uzsāktas 55 projektu iesniegumu atlases.

Grafiks 1. ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju uzsākšanas progress līdz 2016.gada 30.jūnijam, ES fondu finansējums, milj. euro; progress pret datiem līdz 2016.gada 31.martam.

Detalizēts visu SAM/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita, tai skaitā kavējumi, atspoguļoti pārskatam pievienotajā 2.pielikumā “Eiropas Savienības struktūrfondu un

¹ 2016.gada 14.janvāra vēstule Nr. 16-01.2/274

² Pastāvīgi tiek veikti daudz un dažādi operatīvi un zemāka līmeņa pasākumi, procesi un uzdevumi atbilstoši un efektīvai risku pārvaldībai, investīciju pārraudzībai un izvērtēšanai.

Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM ieviešanas laika grafika statuss uz 30.06.2016” – dati sagrupēti secīgi, sākot ar apstiprinātajiem MK noteikumiem (galvenais priekšnosacījums investīciju uzsākšanai) un turpinot ar kavējumiem (MK noteikumu apstiprināšanai, MK noteikumu izsludināšanai VSS, kā arī projektu iesniegumu atlases kritēriju iesniegšanai apakškomitejā) un noslēdzot ar SAM/pasākumiem, kuriem MK noteikumu apstiprināšanas termiņš vēl nav iestājies.

2016.gada **otrajā ceturksnī** plānotajā laikā saskaņā ar 2016.gada laika grafiku, kas apstiprināts MK 2016.gada 22.marta sēdē, **netika apstiprināti** 14 MK noteikumi (no plānotajiem 30), tādējādi radot potenciālu risku, ka arī turpmāka šo SAM/pasākumu ieviešana var aizkavēties. Kopumā kumulatīvi novirze skaita ziņā ir 14,8%, savukārt finanšu ietekmes ziņā novirze no plāna ir tikai 11,4%.

- 3 Ekonomikas ministrijas pārziņā esošiem pasākumiem: mezanīna aizdevumiem, riska kapitālam un valsts ēku energoefektivitātei;
- 3 Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) pārziņā esošiem SAM/pasākumiem: atkritumu pārstrādes veicināšanai, atkritumu savākšanas veicināšanai un plūdu un krasta erozijas risku novēršanai;
- 4 Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošiem SAM/pasākumiem: darba vidē balstītām mācībām, nodarbināto kompetenču pilnveidei, individuālo kompetenču attīstībai un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai;
- 2 Veselības ministrijas (turpmāk – VM) pārziņā esošiem pasākumiem: ārstniecības personāla kvalifikācijas uzlabošanai un ārstniecības personāla pieejamības uzlabošanai ārpus Rīgas;
- 2 Satiksmes ministrijas (turpmāk – SM) pārziņā esošiem SAM/pasākumiem: drošības un vides prasību ievērošanai lidostā “Rīga” un multimodālā transporta mezgla izbūvei Torņkalna apkaimē.

FM rūpīgi seko līdzi šo MK noteikumu izstrādes gaitai. FM novērtējumā lielākajai daļai šo MK noteikumu gatavības pakāpe ir salīdzinoši augsta un, ja atbildīgās ministrijas nekavējoši veic darbības, lai tie tiek apstiprināti tuvākā mēneša laikā, kritiskas nobīdes investīciju uzsākšanai nerastos. Tikai trīs no kavētajiem MK noteikumiem šobrīd vēl nav izsludināti VSS – abi VM pasākumi, kuru uzsākšana ir atkarīga no Pasaules bankas pētījuma nodevuma (sk. zemāk pie riska jautājumiem). Savukārt SM pasākuma multimodāla transporta mezgla izbūvei Torņkalna apkaimē īstenošana saistīta ar Rail Baltic plāniem, tāpēc aizkavējusies regulējuma izstrāde. Tomēr jāatzīmē, ka šim pasākumam nav paredzēta ietekme uz starpposma mērķiem, tāpēc vēlāka uzsākšana neradīs risku snieguma ietvara izpildei.

Detalizētāka aktuālā informācija par SAM/pasākumiem, kuru īstenošanas **MK noteikumi netika apstiprināti līdz 2016.gada 30.jūnijam** atbilstoši plānotajam laika grafikam iekļauta šī pārskata 3.pielikumā “Kavētie Ministru kabineta noteikumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā, statuss uz 30.06.2016.”, tai skaitā norādot aktuālo plānu MK noteikumu apstiprināšanai un galvenos kavējumu iemeslus.

Aktuālie riska jautājumi:

- 1) **Veselības infrastruktūra (152 milj. euro, ERAF)** – būtiski kavēts Pasaules Bankas (PB) pētījums, kas ietekmē tālāko investīciju uzsākšanu veselības nozarē, t.sk.

- Stradiņu slimnīcas 2.kārtas projekta virzību³. **PB eksperti sola sākotnējos secinājumus lēmumu pieņemšanai tikai 2016.gada jūlija sākumā - vidū.**
- 2) **Dzelzceļa elektrifikācijas projekts (346,6 milj. euro, KF) – SM noteikts termiņš 2016.gada 15.jūlijs iesniegt ziņojumu MK - kritiski 2016.gada vidū pieņemt lēmumu par projekta tālāku virzību** vai arī lemt par alternatīviem risinājumiem pieejamā finansējuma izmantošanā.
 - 3) **Kultūras degradēto teritoriju revitalizācijas projektu īstenošana⁴ (80 milj. euro ERAF) – līdz 2016.gada 30.aprīlim bija jāiesniedz izskatīšanai MK visu teritoriju stratēģijas:**
 - a) **jau MK apstiprinātas stratēģijas:**
 - Grīziņkalna stratēģija, 40,2 milj. euro (**Daugavas stadions – pozitīvi, ka no Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) saņemts apstiprinājums, ņemot vērā UNESCO statusu, par pieļaujamā finansējuma sliekšņa palielināšanu līdz 10 milj. euro**);
 - Teikas un Čiekurkalna stratēģija, 4,25 milj. euro (VEF kultūras pils) – **VEF kultūras pils projekts – pamatotas šaubas iespējām līdzfinansēt no ERAF dēļ EK regulējuma ierobežojuma 5 milj. euro – Kultūras ministrija (turpmāk – KM) meklē iespējamus risinājumus jau esošam iepirkumam, t.sk. konsultējoties ar Iepirkumu uzraudzības biroju⁵.**
 - b) **Nav apstiprinātas stratēģijas (KM plāno jūlijā):** Brasas apkaimei (Tabakas fabrika) 9,45 milj. euro, Šķirotavas apkaimei (Operas palīgtelpas) 4,9 milj. euro, Imantas apkaimei (Valsts Arhīvs) 4,9 milj. euro);
 - c) **Saskaņošanā ir ziņojums Koncertzāles projekta īstenošanai (15 milj. euro).**
 - 4) **Inčukalna gudrona dīķu attīrīšanas (sanācijas) projekta pabeigšana (kopā apmēram 53 milj. euro, 2.posmam indikatīvi 25 milj. euro) – EK apstiprinājusi projekta pabeigšanas iespēju 2014.–2020.gada plānošanas perioda ietvaros. **VARAM līdz 2016.gada beigām uztods sniegt valdībai priekšlikumu par finanšu avotiem, t.sk. cik un no kāda pasākuma finansējams no ES fondiem.****

Lai maksimāli efektīvi novērstu, mazinātu šādus potenciālos riskus regulējuma izstrādes gaitā un to ietekmi uz tālāko ieviešanu, FM sniedz regulārus ikmēneša operatīvos pārskatus MK, kā arī pusgada ziņojumus MK, rūpīgi seko līdzi SAM/pasākumu ieviešanas grafikam, nepieciešamības gadījumā rosinot konkrētu jautājumi izskatīšanu ministriju vadības līmenī. Tāpat, ņemot vērā, ka projektu iesniegumu atlases laicīga uzsākšana ir tieši atkarīga no nepieciešamā regulējuma izstrādes, FM aktīvi izmanto vairākus pasākumus regulējuma saskaņošanas procesa uzlabošanai un paātrināšanai (Skatīt informāciju 4.pielikuma 2.punktā).

III SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums

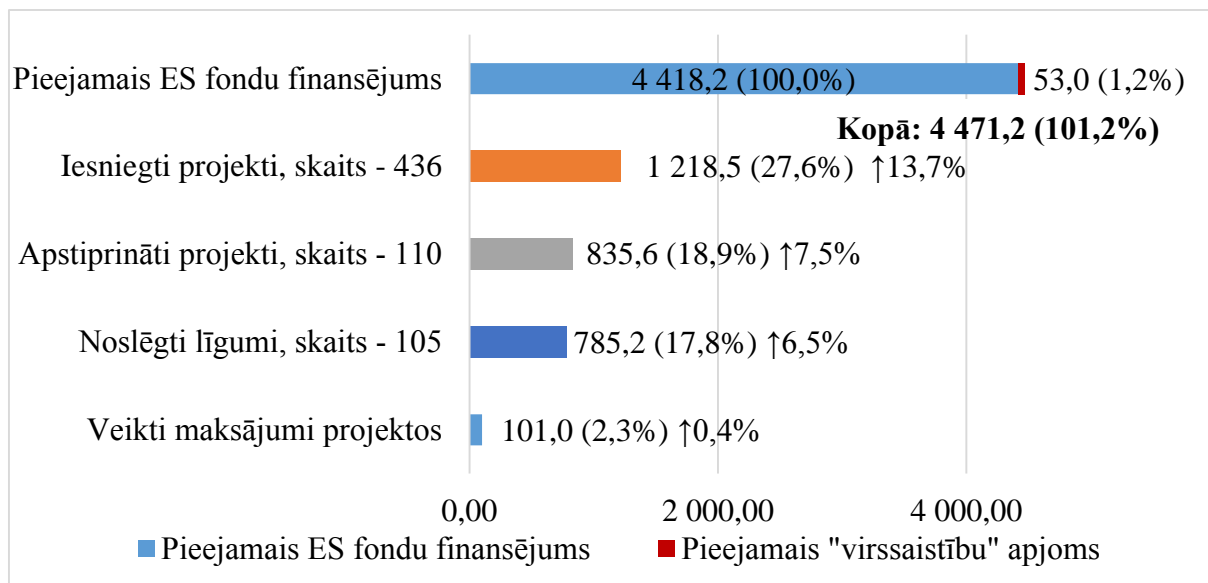
³ VM virza MK informatīvo ziņojumu (t.s. izpildot Ministru prezidenta 2016.gada 20.jūnija rezolūciju Nr.90/TA-1267).

⁴ 5.6.1.specifiskais atbalsta mērķi “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu”

⁵ par VEF kultūras pils būvdarbu veikšanu jau ir izsludināts viens iepirkums, kas pārsniedz 5 milj. euro, bet kritēriji paredz, ka katru infrastruktūras vienību ir iespējams iepirkt kā atsevišķu iepirkuma daļu vai atsevišķas būvniecības kārtas ietvaros, kopējām izmaksām nepārsniedzot 5 milj. euro, un to ir iespējams patstāvīgi pieņemt ekspluatācijā – VEF šis neizpildās,

ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā līdz 2016.gada 30.jūnijam kopā noslēgti līgumi ar finansējuma saņēmējiem par 105 projektu īstenošanu ar ES līdzfinansējumu 785,2 milj. *euro* apmērā jeb 17,8% no pieejamā ES fondu finansējuma (pieaugums par 6,5% salīdzinot ar datiem līdz 2016.gada 31.martam). Skat. grafiku Nr.2.

Grafiks 2. ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju progress līdz 2016.gada 30.jūnijam ES fondu finansējums, milj. *euro*; progress pret datiem līdz 2016.gada 31.martam

Detalizēta informācija par noslēgtajiem līgumiem un to finansējumu pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁶. Ar izsludinātajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) tīmekļa vietnē⁷. Savukārt aktuālā informācija par ES fondu investīciju progresu tiek apkopota reizi mēnesī un ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁸.

Lai laicīgi konstatētu un novērstu ES fondu finansējuma sekmīgas izmantošanas riskus⁹, kas iestājas, ja noteiktā laikā EK netiek deklarēti projektu izdevumi atbilstoši Darbības programmas noteiktajam finansējuma plānam, FM plāno maksājumus finansējuma saņēmējiem par veiktajiem izdevumiem projektos atbilstoši plānotajam investīciju uzsākšanas grafikam.

2016.gada maksājumu plāns un tā izpildes statuss pret 2016.gada 22.matra MK sēdē informatīvā ziņojuma 5.pielikumā norādīto, ilustrēts grafikā Nr.3¹⁰.

⁶ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/es-fondu-projektu-mekletajs>.

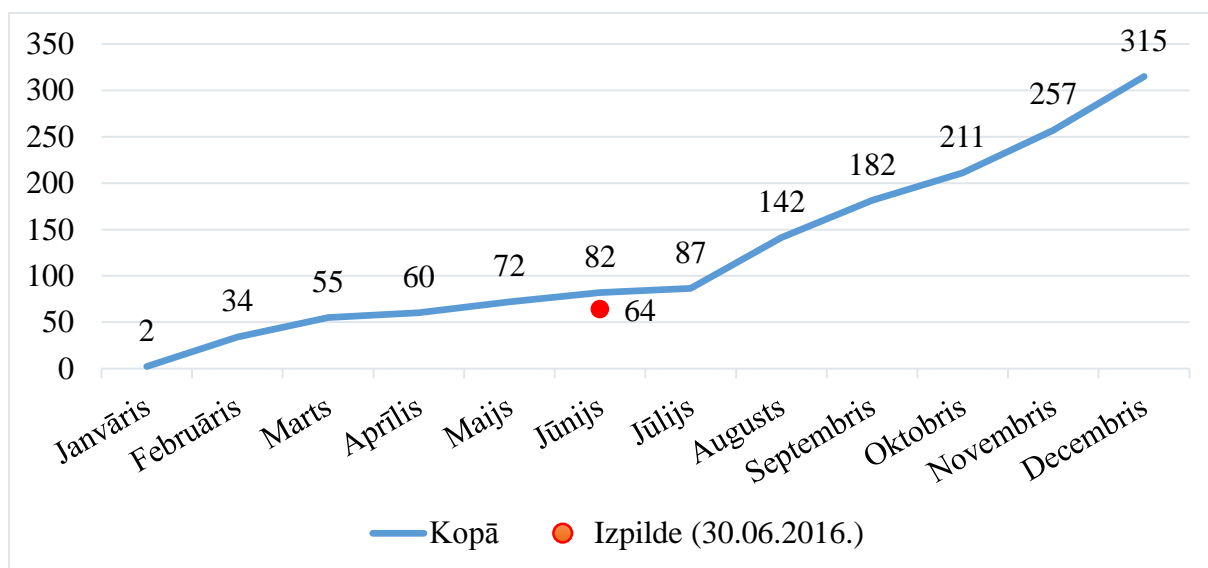
⁷ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinas-atlases>

⁸ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/14-20-finansu-progress>.

⁹ Latvijas saistības pret ES attiecībā uz savlaicīgu finansējuma apguvi nosaka tā saucamais n+3 princips jeb saistību atcelšana, kas aprakstīts ES fondu Vispārējās Regulas ((ES) Nr. 1303/2013) 86. un 136.pantā, kā arī saistoši mērķi "snieguma ietvara" izpildei.

¹⁰ Detalizēti par katra SAM plāna izpildi pieejams tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/es-fondu-finansu-merku-izpilde-1>

Grafiks 3. ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda maksājumu mērķu izpilde 2016.gadā līdz 2016.gada 30.jūnijam, ES fondu finansējums kumulatīvi, milj. euro¹¹

Apskatot maksājuma plāna izpildi līdz 2016.gada 30.jūnijam, ceturkšņa laikā no 11,0 milj. novirze palielinājusies līdz 18,1 milj. euro, galvenokārt (1) valsts autoceļu pārbūves projektos (7,3 milj. euro) – jo projektos bijuši neatbilstoši veiktie izdevumi, kā arī finansējuma saņēmēju vēlu iesniegti kvalitatīvi sagatavoti maksājuma pieprasījumi; (2) ēku energoefektivitātes paaugstināšanas jomā (2,9 milj. euro) – tendence palielināsies, jo tikai jūnijā noslēdzās projektu atlase, līdz ar to paredzams, ka būs nokavēta liela daļa būvniecības sezonas, kas samazinās izdevumu apjomus. Novirzes šobrīd nav kritiskas un neietekmē plānošanas dokumentos noteikto ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

IV Risku vadības pasākumu grafiks un tā izpilde¹²

Pārskatam pievienotajā 4.pielikumā “Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde” ir apkopoti galvenie atlikušie riski, kuriem 2016.gadā noteikti papildu risku mazināšanas pasākumi. Iepriekšējā pārskatā¹³ norādītie riski, kuru mazināšanas pasākumi ieviesti, efektīvi risku samazinot līdz pieņemamam līmenim, šajā pārskatā netiek atkārtoti uzskaitīti.

¹¹ Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmas dati uz 06.07.2016.

¹² Vadošā iestāde, saskaņā ar iekšējām procedūrām veic augstākā līmeņa ES fondu vadības risku pārvaldību, kas pamatā aptver plānošanas dokumentu līmeni un vadības un kontroles sistēmas darbību, nepieciešamības gadījumā ņemot vērā arī zemāka līmeņa (ES fondu atbildīgo iestāžu un sadarbības iestādes) risku pārvaldības procesā apzinātos draudus kopīgo ES fondu mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu ES fondu risku pārvaldību, ar FM rīkojumu ir izveidota risku pārvaldības darba grupa. Šīs darba grupas sanāksmes tiek organizētas ne retāk kā reizi gadā. Viens no risku darba grupas uzdevumiem ir izvērtēt un saskaņot vispārējos ES fondu vadībā identificētos risku vadības pasākumus un analizēt to izpildes efektivitāti.

¹³ 2016.gada 13.aprīļa vēstule Nr. 16-01.2/2006

Pielikumā:

1. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014-2020.gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita uz 5 lpp.
2. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu ieviešanas laika grafika statuss uz 30.06.2016. uz 9 lpp.
3. Kavētie Ministru kabineta noteikumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā, statuss uz 30.06.2016. uz 2 lpp.
4. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde uz 4 lpp.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

13.07.2016 09:30

1681

Ieva Ziepniece

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas vadītājas vietniece

Tālr. 67095614, fakss 67095697

Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv